

2022

1st Semester Examination

SANSKRIT

Paper : SANS - 103

Full Marks : 40

Time : 2 Hours

*The figures in the margin indicate full marks.
Candidates are required to give their answers
in their own words as far as practicable.*

सर्वे प्रश्नाः संस्कृतेनैव समाधेयाः ।

1. प्रश्नद्वयं समाधेयम् :

10×2=20

(क) मम्मटसम्मत्तानि काव्यप्रयोजनानि आलोच्यन्ताम् ।

अथवा

वाचकशब्दस्वरूपं काव्यप्रकाशदिशा व्याख्यायताम् ।

(ख) सलक्षणं सभेदं सोदाहरणं यमकालङ्कारः आलोच्यताम् ।

अथवा

उपमास्वरूपं सभेदं सलक्षणं सोदाहरणं प्रस्तूयताम् ।

P.T.O.

2. यथानिर्देशमुत्तरं प्रदेयम् :

(क) द्वयोर्व्याख्या कार्या :

5×2=10

(i) सर्वत्र सालङ्कारौ, क्वचित्तु स्फुटालङ्कारविरहेऽपि न काव्यत्वहानिः ।

(ii) तात्पर्यार्थोऽपि केषुचित् ।

(iii) अतादृशि गुणीभूतव्यङ्ग्यं व्यङ्ग्येयं तु मध्यमम् ।

(ख) यथानिर्देशं समाधेयम् :

5×2=10

(i) अनुप्रासः, अनन्वयः इत्यनयोः एकस्य स्वरूपं सोदाहरणमालोच्यताम् ।

अथवा

रूपकोत्प्रेक्षयोः पार्थक्यं निरूपयत ।

अथवा

सयुक्ति अलङ्कारः निर्णयः —

अहो केनेदृशी बुद्धिर्दारुणा तव निर्मिता ।

त्रिगुणा श्रूयते बुद्धिर्न तु दारुमयी क्वचित् ॥

(ii) व्याख्यायताम् :

प्रणम्य शिरसा देवौ पितामहमहेश्वरौ ।

नाट्यशास्त्रं प्रवक्ष्यामि ब्रह्मणा यदुदाहृतम् ॥

अथवा

जग्राह पाठ्यमृगवेदात्सामभ्यो गीतमेव च ।

यजुर्वेदादभिनयान् रसानाथर्वणादपि ॥